

Franciska Rosenkildes tale på Folkemødet på Bornholm

Taler

Franciska Rosenkilde
Politisk leder af Alternativet

Dato

14. juni 2025

Sted

Hovedscenen, Allinge, Bornholm

1 Kære alle,

Hvor er det godt at se jer. Tak fordi I er her. Tak fordi I lytter og stiller spørgsmål – og tak fordi I engagerer jer i samtalen. For som Grundtvig skulle ha’
5 sagt, så er ”den smukkeste tale nu engang samtalen”.

Forandring starter ofte med en samtale. En samtale, der bliver til en ide, der bliver til en handling. Og netop det – samtalen og ideernes kraft – har vi brug for i en tid, hvor vi har brug for at handle, fordi planeten bliver varmere, mens
10 samfundet og dets ledere bliver koldere og mere kyniske.

Jeg skal nok vende tilbage til det sidste, men lad mig starte med det første;
15 planeten og klimaet.

For 10 år siden fik vi Parisaftalen. Kan I huske det? Kan I huske stemningen og optimismen? Ministrenes grønne slips og store løfter?

20 Det kan jeg.

Men jeg kan også konstatere, at de fine ord om forandring aldrig blev omsat til handling. Derfor er jubilæumsfesten desværre aflyst – og i stedet for en festtale, kan vi skrive en nekrolog: ”Parisaftalen har lidt en stille død. Født af grønne
25 løfter. Død som følge af klimanøl og politisk svigt”.

Resultatet det kender vi: Verden har kurs mod 2-3 graders opvarmning, hvilket får uoverskuelige konsekvenser. Vi mærker allerede, hvordan klimakrisen rykker

30 tættere på os: Hvem husker ikke billederne af de altødelæggende skovbrande i Los Angeles, og de enorme og dødelige oversvømmelser i Tyskland og Spanien.

Men også her i Danmark mærker vi det: At vi oftere rammes af tørke, stormfloder og oversvømmelser. Alligevel står jeg med fornemmelsen af, at
35 alvoren ikke er gået op for beslutningstagerne i Bruxelles og på Christiansborg. Det er som om, de tror, at den grønne omstilling kan udsættes. At den på magisk vis kan sættes på pause, indtil der kommer styr på Putin og Trump.

Men sådan fungerer det jo ikke: Man kan ikke forhandle med en klimakrise.
40 Men man kan handle på den. Så den ikke vokser sig endnu større.

I Alternativet siger vi det helt klart: Der er brug for klimapolitisk lederskab og et grønt alternativ til status quo – hellere i dag end i morgen.

45 Der er brug for, at Christiansborg lytter mindre til de der kvotekonger og landbrugslobbyister og lidt mere til klimarådet og forskningen.

Og der er brug for et alternativ til regeringens latterligt lave CO2-afgifter.

50 Kort sagt er der brug for ægte klimaoprustning.

Ægte klimaoprustning er at øge investeringerne i vores energisikkerhed – i sol, vind og elektrificering af hele vores samfund, så vi kan blive fossilfrie og frie af russisk gas.

55 Ægte klimaoprustning handler at omstille dansk landbrug, så vi får mere plantebaseret og mindre animalsk produktion – samtidig med, at vi styrker dyrevelfærden og sikrer rent drikkevand.

60 Ægte klimaoprustning er, at vi skal gøre det billigst at leve grønt. Så økologiske produkter bliver billigere end konventionelle. Så det kan betale sig at tage toget – for det er da, helt ærligt, tudetosset, at det kan være billigere at flyve fra København til Paris end at tage toget til Aarhus.

65 *****

Ægte klimaoprustning er selvfølgelig også at sikre, at Danmark går forrest med

høje klimaambitioner.

70

Da Alternativet første gang foreslog at reducere CO₂-udledningen med 70 pct., var der mange, der grinte af os i kommentatorkøbing. Og ronkedorerne i de gamle magtpartier – ja, de kaldte os ”klimatosser”. Det betragter jeg nu stadig som lidt af et adelsmærke, så fred være med det – og i dag er målet jo for længst blevet til virkelighed.

75

Alligevel er det som om, at historien gentager sig selv: For i forbindelse med, at klimaloven skal revideres i år, har Alternativet nemlig foreslået, at Danmark skal være klimaneutralt i 2035 – om 10 år, fordi alt andet er useriøst.

80

Så nu griner de igen – klogeågerne. Og de gamle magtpartier slår sig i tøjet. Klimaministeren er ligefrem fortørnet og kalder det fuldstændig urealistisk. Men kære klogeåger, kære klimaminister: I kan grine ad os, og I kan skælde os ud – men I kan aldrig få os til at opgive klimakampen.

85

Og husk nu, at selvom Danmark er førende på grøn energi, så er vi også førende på forbrug. På et kæmpe overforbrug. For hvis hele verden levede som os, ville det kræve fem jordkloder – og det er jo så ubæredygtig, som det kan være, for vi har kun én. Så lad os nu passe bedre på den!

90

Det er ikke kun kloden, vi skal passe bedre på. Vi skal også passe bedre på hinanden – og på dét, vi er fælles om.

95

Vores velfærdssamfund slår revner. Det er slidt ned. Og hvis det var en bil, ville den næppe klare en tur på værkstedet.

100

Jeg tror, de fleste af os kan få øje på problemerne. For det foregår både i byerne og i landdistrikterne:

Nogle steder er den lokale skole forsvundet eller i forfald. Andre steder kæmper lærerne med overfyldte klasselokaler og trætte elever efter alt for lange skoledage.

105

Nogle steder lukker lokale lægehuse og plejehjem. Andre steder skal SOSU’er og

sygeplejersker løbe så stærkt, at de brænder sammen i deres indsats for at hjælpe vores syge og svage på benene igen.

110

Nogle steder skal man køre langt for aflevere sine børn i den nærmeste institution. Andre steder sidder unge medhjælpere helt alene med alt for mange børn, fordi der ikke er nok uddannede pædagoger.

115 Alt for længe har bureaukrater solgt ud af den borgernære velfærd. Det er helt galt. Og det bliver ikke bedre af, at en ny undersøgelse viser, at kun 9 pct. af daginstitutionerne vurderes til at være "gode". 9 procent!

120 Det er en kæmpe skandale. Statssanktioneret omsorgssvigt. Og det sker endda på et tidspunkt, hvor vi som samfund aldrig har været rigere. Det økonomiske råderum opjusteres år for år, men alligevel fremstår velfærden for mange mennesker ringere og ringere.

Det er på tide, at vi forstår, at velfærd ikke kun er en udgift, men en investering.

125

Danskerne har krav på noget bedre. Vi har krav på noget bedre.

130 Vi har krav på et løft af velfærden – og på bedre arbejdsforhold for velfærdens helte: skolelæreren, sygeplejersken, politimanden, pædagogen og alle de andre, der passer på os.

Alle dem, som modsat heltene i tegneserierne ikke bærer kappe, men som til gengæld bærer vores børn, syge og svage på deres skuldre hver eneste dag.

Tak til jer, vil jeg bare sige.

135

140 Står det til mig og Alternativet skal velfærdssamfundet have et tiltrængt serviceeftersyn. Man kan ikke målstyre sig til bedre trivsel. Og man skal ikke effektivisere omsorgen af vores ældre og børn. Tværtimod skal vi som samfund investere i det gode liv – for hvis ikke det er værd at investere i, hva' pokker er så meningen med at betale til fælleskassen?

145 Nu har jeg brugt lidt tid på at tale om værdien i at investere i vores børn, skoler og omsorgspersoner – velfærdens helte. Fordi de fortjener det.

150 Nogle der også fortjener bedre, det er befolkningen i Gaza. Mere end 50.000 mennesker er blevet dræbt siden oktober 2023. Ikke på grund af en naturkatastrofe, men på grund af en menneskeskabt katastrofe. En krig. Et folkemord.

155 Det vi er vidne til, er reelt ondskab i sin reneste form: Udsultning af børn. Overgreb på civile. En etnisk udrensning i fuld skala.

I enhver anden sammenhæng havde det udløst fordømmelse og hårde sanktioner. Men ikke her.

160 I stedet for at indføre sanktioner, sender Danmark våbendele til Israel.

Det er simpelthen uværdigt.

I Alternativet opfordrer vi regeringen og Folketinget til:

165 ... at fordømme krigsforbrydelserne i Gaza klart og utvetydigt
... at indføre økonomiske sanktioner over for Israel
... at stoppe for Danmarks salg af våbenkomponenter til Israel

170 Som Socialdemokratiets tidligere formand Mogens Lykketoft skrev i Altinget, handler det også om at vise respekt for folkeretten – om at være ”konsekvente i fordømmelsen af krigsforbrydelser, uanset om forbryderen hedder Putin eller Netanyahu.”

Jeg kunne ikke have sagt det bedre selv.

180 *****

Kære alle,

Der er nok af udfordringer at tage fat på: en klimakrise ude af kontrol. Et

velfærdssamfund, der slår revner. Og de forfærdelige krige i Gaza og Ukraine.

Jeg påstår ikke, at jeg står her med alle svarene. Men jeg ved, at vi står over for et valg:

190

Vil vi være et samfund, der ser passivt til, mens kloden brænder, velfærden smuldrer, og Gazas børn skriger? Eller vil vi være dem, der rejser sig og skaber noget bedre?

195

Jeg synes ikke, at er en svær beslutning.

Fremtiden skriver ikke sig selv. Det gør vi. Sammen. Gennem vores valg og gennem vores samtaler.

200

Så tak fordi I lytter og tager samtalen – det er hér, forandringen starter. Kan I have et godt Folkemøde.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

205

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Alternativet, Folkemødetale, Politisk tale

210

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/franciska-rosenkildes-tale-pa-folkemodet-pa-bornholm-2025>

215

220